

Publishing Croatian Church Slavonic Manuscripts: Talk Outline
Andrew R. Corin

AATSEEL 1991

Examples

1. Word division in Croatian Church Slavonic:

A. CCS orthography*:

Onže glagolaše ocrěkvi telese svoego, Egdabo vskrse otmrtvihi, t'gda vspomenušese učenici ego, ěko ot sego glagolaše, iverovaše knigam̄ islovesi eže reče isusi. (John 2,21-22)

B. "Modernized" (ethnocentric SAE) orthography:

On že glagolaše o crěkvi telese svoego, Egda bo vskrse ot mrtvih, t'gda vspomenuše se učenici ego, ěko ot sego glagolaše, i verovaše knigam̄ i slovesi eže reče isusi.

But he spake of the temple of his body. When therefore he was risen from the dead, his disciples remembered that he had said this unto them; and they believed the Scripture, and the word which Jesus had said.

2. Line endings in CCS: a. hypercorrect *i/’* for *a* as space-saver (Corin, *The New York Missal*, 1991, Table 7)
b. “*jor*” as space-filler in BrVb1
c. any tendency to end lines in a vowel? (not a typical CCS feature)

3. Ligatures (see Example 7).

4. Superscription:

- a. Some scribes use $\tilde{e}k$, other scribes $\tilde{e}\overset{\tilde{k}}{}$, for *ěko*
- b. Some scribes use $\tilde{s}h$, other scribes $\tilde{s}\overset{\tilde{h}}{}$, for *stihu*
- c. manner of superscription suggests origin of CCS 3 sg. aorist *bisi* for original *bistu*:
 - i. **Compression** is a common manner of abbreviation in Cyrillic manuscript traditions:
 $\check{r}e$ for *reče*, $s\overset{v}{l}o$ for *slovo*, $v\overset{d}{o}ju$ for *vodoju*, $p\overset{d}{o}sr\overset{d}{e}$ for *posrědě*
 - ii. **Compression** is not used in mature Croatian Church Slavonic, but must have been known in early CCS, since:
bistu is abbreviated as $b\overset{s}{i}\tilde{s}$, but also as $b\overset{s}{i}i$ (Cf. NYM 62a1).
 - iii. It is therefore likely that:
 $b\overset{s}{i}\tilde{s}$ (abb. of *bistu*) altered to $b\overset{s}{i}i$ by analogy to $\check{r}e$ (compression of *reče*)
 $b\overset{s}{i}i$ was reinterpreted as compression of *bisi* by analogy to $\check{r}e$ as compression of *reče*

*The Glagolitic letter “štapić” is represented by the symbol <i>.

5. Potential formats for publication, with consistent recensional differences underscored in Version 1:

	Recension A Copenhagen Missal	Recension B Vrbnik Missal II (1463)
Version 1 (for non- linguists)	Onže gl(agola)še o crěkvě telese svoego. Egda <u>ubo vsta</u> ot mrtvih <small>l</small> , tagda <u>pomenuše</u> učenici ego, čko <u>siě</u> gl(agola)še i <u>věru</u> <u>ěše</u> knigam <small>l</small> i s(love)s(e)m' eže r(e)če is(us)l.	On že gla(gola)še o crěkvi t(e)l(e)se swoego. Egda <u>bo vskrse</u> ot mrtvih, t'gda <u>vspomenuše</u> <u>se</u> uč(e)n(i)ci ego, čk(o) <u>ot sego</u> gla(ola)še, i <u>verovaše</u> knigam <small>l</small> i s(love)s(e) eže r(e)če i(su)s <small>l</small> .
Version 2 (hard copy for linguists)	Onže gl̄še ocrěkvě telese s voego, Egda ubo vsta ^t mrtvih <small>l</small> , Tagda pomenuš e učenici ego, čko siě gl̄še ivěru <u>ěše</u> knigam <small>l</small> issm' eže r̄če īsl,	Onže gl̄še ocr̄ kvi tl̄še svoego, Egdab o vskrse ^t o mrtvih <small>l</small> , t'gd a vspomenušese učn̄ci ego, ēk̄ t̄ o sego gl̄še, ivero vaše knigam <small>l</small> issi eže r̄če īsl,
Version 3 (machine- readable version)	Onže [gl].še ocrěkvě telese s- voe[go], E[gd]a ubo vsta ot* mr[tv]ih <small>l</small> , Ta[gd]a pomenuš- e učenici e[go], čko siě [gl.]še ivěru <u>ěše</u> knigam <small>l</small> is.sm' eže r.če is.l,	O[nž]e [gla].še ocr.- kvi [tl].se svoe[go], E[gda]b- o vskrse ot*mr[tv]ih <small>l</small> , t'[gd]- a vspomenušese uč.nci e[go], čk*. ot* se[go] [gla].še, ivero- vaše kni[gam]l is.si eže r.če is.l,

6. Comparative corpus presentation of John 2,21-22 in "SAE" format with ligatures underscored (version 1, see Example 5)

CCS Missal Recension A

III4: On že gla(gola)še o cr(ě)kvi tělese svoego, Egda ubo vsta ot* mr'tvih' tugda pomenuše uč(e)n(i)ci ego čko sie gla(gola)še, i věru ěše knigam' i sl(o)vesi eže reče is(us)l,

Ox2: On že gla(gola)še o cr(ě)kvě tel(e)se swoego, Egda ubo vsta ot* mrtvih, tagda pomenuše uč(e)nici ego, čko siě gla(gola)še, i věru ěše knigam' i sl(o)v(e)sem eže r(e)če is(us)l,

R: On' že gla(gola)še o cr(ě)kvi tel(e)se swoego, Egda ubo v'sta ot* mr'tvih^l, tugda ubo pomenuše učenici čko sie gl(agola)še, i věru ěše k'nigami (!) i s(love)si eže reče iml is(us)l,

Mh: On že gl(agola)še o crěkvě teleso swoego, Egda ubo vsta ot* mrtvih, Tagda pomenuše učenici ego, čko siě gl(agola)še i věru ěše knigam' i s(love)s(e)m' eže r(e)če is(us)l,

Lj2: On že gla(gola)še o cr(ě)kvi t(e)l(e)se swoego, Egda ubo v'sta ot* mrtvih, tugda pomenuše uč(e)nici ego čko o s(e)bě sie gla(gola)še, i věru ěše knigam' i s(love)si eže r(e)če is(us)l,

NYM: on že gl(agola)še o crkvi teleso swoego, Egda ubo vsta ot mrtvih^l, tagda ubo pom(e)nuše uč(e)n(i)ci ego, čk(o) siě gl(agola)še i věru (no space) ěše k'nigam' i sl(o)v(e)si eže r(e)če is(us)l,

Hm: Oni govoraše o cr(ě)kvi svoego těla, Egda jure vsta ot* mrtvih, tagda pomenuše uč(e)n(i)ci ego, k(a)ko se govoraše, i věru ěše knigam' i s(love)si k(a)ko r(e)če iml is(us)l,

CCS Missal Recension B

III8: On že gl(agola)še o cr(ě)kvi telese s'voego, Egda bo v'sk'r'se ot* mr't'vihi, tag'da v's'pomenuše se uč(e)n(i)ci ego čko ot* sego gl(agola)še, I věrovaše k'nigam', i sl(o)v(e)si eže r(e)če iml is(us)l,

N: On že gla(gola)še o cr(ě)kvě tělese swoego, Egda bo v'skr'se ot* mrtvih tagda v'spomenuše se uč(e)n(i)ci ego čko ot* sego gl(agola)še I věrovaše knigam' i sl(o)vesi. eže reče is(us)l,

Lj1: On' že gla(gola)še o cr(ě)kvi teleso swoego, Egda v'skrse o+* mrtvih, tagda v'spomenuše (!) uč(e)n(i)ci ego, čko o+* sego gla(gola)še, I verovaše knigam', i s(love)si eže r(e)če is(us)l,

B: On' že gl(agola)še o cr(ě)kvi t(e)l(e)se swoego, Egda bo v'skrse ot* mrt'vihi tug'da v'spom(e)nuše se uč(e)n(i)ci ego, čk(o)* o s(e)bě gl(agola)še, I věrovaše k'nigam', i s(love)si eže r(e)če iml is(us)l,

Vb1: On' že gla(gola)še o c'rkvě t(e)lěse s'voego, Egda bo v'skrse ot* mrt'vihi, tag'da v'spomenu se uč(e)nici ego, čk*(o) ot*' sego gla(gola)še, I věrovaše k'nigam' i s(love)si eže r(e)če is(us)l,

Vb2: On že gla(gola)še o cr(ě)kvi t(e)l(e)se swoego, Egda bo vskrse ot* mrtvih^l, t'gda vspomenuše se uč(e)n(i)ci ego, čk*(o) ot* sego gla(gola)še, i verovaše knigam' i s(love)si eže r(e)če. is(us)l,

1483: On že glagolaše o crěkvě tělēse swoego, Egda bo vskr(ě)se ot mrtvih^l (,?) tagda vspomenuše se učenici čko ot* sego gl(agola)še, I věrovaše knigam' i slovesi eže reče isusl,

Ox1: On že ot* cr(ě)kve (!) gla(gola)še t(e)la swoego, Egda bo v'sta ot* mr'tvihi, **tag'da bo** v'spom(e)nuše se uč(e)n(i)ci ego, da sie gl(agola)še, I veru ěše pismu i rěci juže r(e)če is(us)l,

7. Ligature usage in the CCS MP CC: Gospel reading 5th Tuesday through Gospel reading 5th Friday of Lent

1 OD	2 VV	2 PV	1 VR	1 VZR	2 OD	2 VV	1 ZD	6 PR		1 TVO	1 ND	2 TR	5 VL	4 Z
4 PL	3 VZ	4 ST	1 VZ	2 VZ	4 OZ	1 VZ	1 ZL	3 PRVD		1 TVRT	2 OL	1 TR	1 VLUD	12 ZE
2 PUU	4 ZD	17 TR	4 ZD	2 VZ	7 PL	2 ZA	1 PV	8 VD		1 VLUUD	3 TT	1 VUUT	10 JUD	
3 PLT	10 ZL	1 TRT	9 ZL	25 ZA	3 PLJU	5 ZD	1 PVD	3 VLU		1 VLUUD	5 PL	2 VA	3 VV	2 JUZ
1 PML	1 ZML	3 TT	4 ZML	5 ZD	4 PLT	6 ZL	1 SL	1 VLUUD		1 VLUUT	3 PLU	8 VD	3 VZ	3 JUZE
1 PO	6 ZR	36 TV	9 ZV	4 ZL	4 PML	6 ZML	1 ST	1 VLUUT		1 VLUUT	3 PLU	8 VD	3 VZ	3 JUZE
64 PR	7 ZV	1 TVO	2 ZL	3 ZML	1 PO	6 ZR	1 STR	4 WV		1 VLUUD	6 ZD	6 UU		
3 PRVD	2 ZL	2 TZ	1 BA	3 ZR	1 POV	9 ZV	1 TL	2 VZ		1 VLUUD	6 ZD	6 UU		
1 PV	2 ZD	1 V	3 ZD	5 ZV	64 PR	1 ZL	25 TR	7 ZA		1 PO	16 VR	7 ZL	4 LUUD	
1 PVD		1 VA		2 ZD	2 PRVD	10 ZD	1 TRV	5 ZD		54 PR	1 W	5 ZML	2 LM	
1 RM		7 VD		1 PVD	1 EL	2 TT	1 ZDV		3 PRVD	1 ZA	1 ZD	1 LO		
2 TL		4 VL		4 RE		38 TV	6 ZL	2 PVD		2 PVD	4 ZD	2 ZDV	5 LV	
1 TUU		1 VLUUD		1 TA		1 TVRT	5 ZML	2 ST		5 ZML	10 ZL	6 ZR	1 LVL	
25 TR		1 VLUUT		7 TL		1 VA	8 ZV	4 TL		6 ZML	1 ZRA	3 ML		
1 TRT		1 VR		2 TUU		7 VD	1 ZC	2 TUU		7 ZC	9 ZV	3 MO		
1 TRV		2 VV		4 TO		5 VL	1 ZD	29 TR		6 ZV	1 ZZ	3 MZ		
3 TT		1 VZ		1 TOD		1 VLUUD	1 EZ	3 TT		4 ZVR	2 ZD	2 ND		
40 TV		4 ZD		28 TR		1 VLUUT	40 TV	1 ZZ					1 NZ	
2 T2		6 ZL		3 TT		3 VV	2 T2						1 NZE	
1 UM		1 ZLE		39 TV		2 VZ	2 UD						2 QIU	
1 UT		5 ZML		5 UD		26 ZA	1 UT						12 OL	
4 VA		12 ZR		9 VD		5 ZD	7 VD						6 OT	
6 VD		8 ZV		1 VDA		1 ZDA	1 VDV						2 OTR	
1 VDA		1 Z		1 V		5 ZL	4 V						1 OTV	
4 VL		1 ZD		1 VLUUD		6 ZM	1 VLUUD						1 OTRV	
1 VLUUD		1 Z		1 VLUUT		6 ZML	7 VT						1 OV	
1 VLUUT		1 ET		1 VO		6 ZV	3 VV						1 OVL	
4 VV				3 VT		1 Z	2 VZ						16 OZ	
2 VZ				6 VV		2 ZD	23 ZA						3 OZD	
15 ZA				6 VV		1 V	5 ZD						1 OZDA	
1 ZAM				2 VZ		17 EM							1 OZD	
3 ZD							1 ZDA						9 ZL	
1 ZDA							9 ZL						5 PL	
9 ZL							5 ZML						2 PLU	
2 ZM							5 ZML						1 ZDA	
5 ZML							1 Z						2 PLT	
1 ZOV							1 Z						2 PO	
16 ZV							1 Z						1 Z	
2 ZC							1 Z						72 FR	
6 ZD							1 Z						6 ZD	
1 ZDA							1 Z						3 PRVD	
1 EA							1 Z						4 PV	
9 EM							1 Z						2 RA	
1 ET							1 Z						1 RVL	
8 EE							1 Z						6 SL	
3 ST							5 ED						3 ST	
4 SE							2 EM						4 SE	
3 TL							1 ET						1 TUU	

